

УДК: 633.12 :631.53.02

ВПЛИВ ФІЗІОЛОГІЧНО-АКТИВНИХ РЕЧОВИН НА ПОСІВНІ ЯКОСТІ РІЗНИХ ВИДІВ ГРЕЧКИ

Вільчинська Л.А., канд. с.-г. наук, доцент

Шевчук В.К., д-р. с.-г. наук, професор

E-mail: vilchynskal.a@gmail.com

Подільський державний аграрно-технічний університет

Гречка – цінна круп'яна культура, яка вирощується в багатьох країнах світу для отримання врожаю її плодів, які переробляються в гречану крупу. За поживністю, смаковими та дієтичними властивостями вона є однією із найважливіших продовольчих продуктів і містить в середньому 8,9% білка, 71% крохмалю, 1,6% жиру, 0,3% цукру [1].

Біологічні властивості гречки, а саме – перехресне запилення, розтягнутий період цвітіння-плодоношення, з одночасним вегетативним ростом, у значній мірі сприяють утворенню різноякісного насіння [2, 3].

Якість насінневого матеріалу зумовлюється генетичним потенціалом сорту, умовами росту, агротехнічними і ґрунтово-кліматичними умовами. Тому широко досліджуються різні методи застосування фізіологічно активних речовин, мікроелементів та інших препаратів і факторів з метою підвищення інтенсивності проростання насіння.

Мета нашого дослідження – дослідити вплив фізіологічно активно активних речовин на посівні якості насіння різних видів гречки.

Методика досліджень. Матеріалом для досліджень є насіння районованих сортів гречки Вікторія, Зеленоквіткова та виду *Fagopyrum giganteum* Krot.

Препарат «Насіння» рекомендований для обробки насіння, цибулин (овочеві рослини та квіти) та бульб (картоплі) перед посівом та висадкою у ґрунт. Підвищує енергію проростання та схожість насіння, забезпечує повноцінне живлення проростків до моменту переходу рослини на кореневе живлення, посилює імунітет рослин. Обробку насіння препаратом проводили згідно методики (1 мл препарату розчиняли в 100 мл води) і замочували насіння у цьому розчині протягом 10 год. Просушене насіння розкладали в чашках Петрі, що попередньо вистелені зволоженим фільтрувальним папером. Пророщування насіння проводили при температурі +21°C.

Результати досліджень. Препарат «Насіння» – створений на основі фізіологічно-активних речовин. До його складу входять діючі речовини: хітозан, фульфофосфати, екстракт водоростей, стимулятори росту, вітаміни, амінокислоти, цинк, залізо, марганець.

Одним із найважливіших показників якості насіння є його схожість – здатність давати нормальні проростки протягом певного строку та енергія проростання, тобто дружність проростання [4]. Ці показники обліковують як основні незалежно від категорії насіння. Результати впливу фізіологічно

активних речовин препарату для обробки насіння різних видів гречки представлено в таблиці 1.

Таблиця 1. Вплив препарату «Насіння» на посівні якості різних видів гречки

Сорт, вид гречки	Контроль (без обробки)	Варіант (обробка насіння)	± до контролю
Енергія проростання, %			
Вікторія	68	78	10
Зеленоквіткова	64	80	16
Fagopyrum giganteum Krot	3	15	12
Лабораторна схожість, %			
Вікторія	91	93	2
Зеленоквіткова	88	91	3
Fagopyrum giganteum Krot.	87	98	11

Практично встановлено те, що енергія проростання при застосування препарату «Насіння» збільшувалася на 10-16%, а лабораторна схожість відповідно на 2-11%.

Отже, препарат «Насіння» є ефективним в підвищенні посівних якостей насіння різних видів гречки.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Алексеева Е. С., Кушнир В. П. Гречиха зеленоцветковая – настоящее и будущее. Каменец-Подольский. Медоборы. 2003. 176 с.
2. Фесенко Н. В. Селекция и семеноводство гречихи. Москва. Колос. 1983. 189 с.
3. Вільчинська Л. А., Диянчук М. В. Поліморфізм роду Гречкових і використання його у селекційних програмах. *Фундаментальні та прикладні аспекти інтродукції рослин у реаліях євроінтеграції* : Матеріали міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ 9–11 жовтня 2018 р.). Київ. Видавництво Ліра-К. 2018. С. 186–188.
4. Рарок В. А., Диянчук М. В., Рарок А. В. Різноманітність насіння та продуктивність районуваних сортів гречки. *Збірник наукових праць*. Кам'янець-Подільський, 2014. С. 37–41.